

Läget i länet

Tema: Hantering av sommarens väderrelaterade händelser

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Länsstyrelsens uppdrag

Länsstyrelsen samordnar klimatanpassningsarbetet inom länet men också över länsgränserna. Utöver detta ska länsstyrelsen också initiera, stödja och utvärdera arbetet med klimatanpassning i det egna länet bland annat genom att stötta kommunernas och regionens klimatanpassningsarbete. Länsstyrelsen tillhandahåller också kunskaps- och planeringsunderlag främst riktat till kommuner och regioner, men som också kan nyttjas av andra organisationer i länet.

Länsstyrelsen har också samordningsansvaret för regional krisberedskap och är högsta civila totalförsvarsmyndighet inom varje län. I detta uppdrag ingår bland annat att informera, bygga och upprätthålla nätverk, arbeta för ett effektivt resursutnyttjande och att regionala risk- och sårbarhetsanalyser sammanställs.

Foto: Creative commons/Saab

Läget i länet

Tema: Hantering av sommarens väderrelaterade händelser

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Nuläge

Pågående klimatförändring ökar risken för extremväder, vilket samhället behöver anpassa sig till. För att ge en bild av väderrelaterade händelser sommaren 2022 kan en redovisning av varningar och meddelanden från SMHI ge en bild.

För perioden 1 juni till 31 augusti har SMHI utfärdat följande varningar och meddelanden:

- Meddelande om risk för skogsbrand och för vattenbrist i små och stora grundvattenmagasin samt vattendrag har varit utlyst större delen av perioden.
- Meddelande om risk för höga temperaturer har utlysts vid några tillfällen.
- En orange vädervarning för höga temperaturer.
- Sex gula vädervarningar fördelade enligt följande (exklusive kulingvarningar): Två skyfallsliknande regn, två höga temperaturer, ett åskoväder och en varning för höga flöden.

Kommunerna har ett stort ansvar för det förebyggande arbetet med att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Varje enskild fastighetsägare har också ett ansvar att säkra sin egen fastighet. Många näringsidkare behöver också klimatanpassa sin verksamhet.

När en akut samhällsstörning inträffar är det främst den kommunala räddningstjänsten som behöver agera. Räddningstjänsten har i sommar exempelvis bekämpat ett stort antal skogsbränder. Många av sommarens bränder har upptäckts av länets skogsbrandbevakningsflyg. Ungefär 150 räddningsinsatser kopplade till brand i skog och mark genomfördes i Östergötland.

I 21 fall har extra förstärkning begärts från nationellt håll via MSB i form av helikopter och skopande flygplan.

Räddningstjänsten har också fått rycka ut för att hanterade översvämmade källare och gator.

Vid höga temperaturer är det främst de kommunala och regionala välfärdsverksamheterna som behöver anpassa sina rutiner. Underlag i form av checklistor och åtgärder finns framtagna som används av flera kommuner.

Just nu är vattenbrist den enda väderrelaterade händelse som pågår i länet.

Läget i länet

Tema: Hantering av sommarens väderrelaterade händelser

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Läget framåt

Vädret går inte att förutse mer än några dagar framåt. Klimatförändringen pågår dock och kommer att pågå under lång tid framöver. Det gör att risken för extremväder hela tiden ökar. Klimatanpassningsarbetet måste fortsätta, liksom arbetet med klimatomställning, både i länet, landet och globalt.

Tillsammans med andra aktörer i länet inom ramen för [Samverkan Östergötland](#) tas det fram bedömningar av samhällspåverkan från olika typer av extremväder på både lokal och regional nivå som kan användas som underlag vid en akut händelse.

Utmaningar

Den stora utmaningen för att klimatanpassa samhället är att alla verksamhetsområden i hela samhället berörs och att det är ett enormt antal människor och organisationer som behöver bidra till anpassningen. Dessutom är ansvarsfördelningen i viss mån oklar och en del målkonflikter behöver benas ut. Oklarheter finns också vad gäller finansiering och lagstiftning. Kring en del av dessa konflikter sker samverkan mellan länets aktörer i forum som till exempel Älvgrupp Motala ström.

Ett långsiktigt arbete sker även genom Länsstyrelsens försorg, i nära samarbete med Norrköpings kommun, för att kunna hantera översvämningsrisker genom en särskild riskhanteringsplan.

Nationella rådet för klimatanpassning har till uppgift att var femte år ta fram en rapport till regeringen där det nationella klimatanpassningsarbetets fortskridande beskrivs och förbättringsförslag tas fram. Den [första rapporten](#) kom i februari i år och innehåller en stor mängd förbättringsförslag. I vilken mån regeringen tar till sig av förbättringsförslagen kommer att märkas i revisionen av den nationella strategin för klimatanpassning som ska göras nästa år.